

Ortodoksinen raamatunkäännös...?

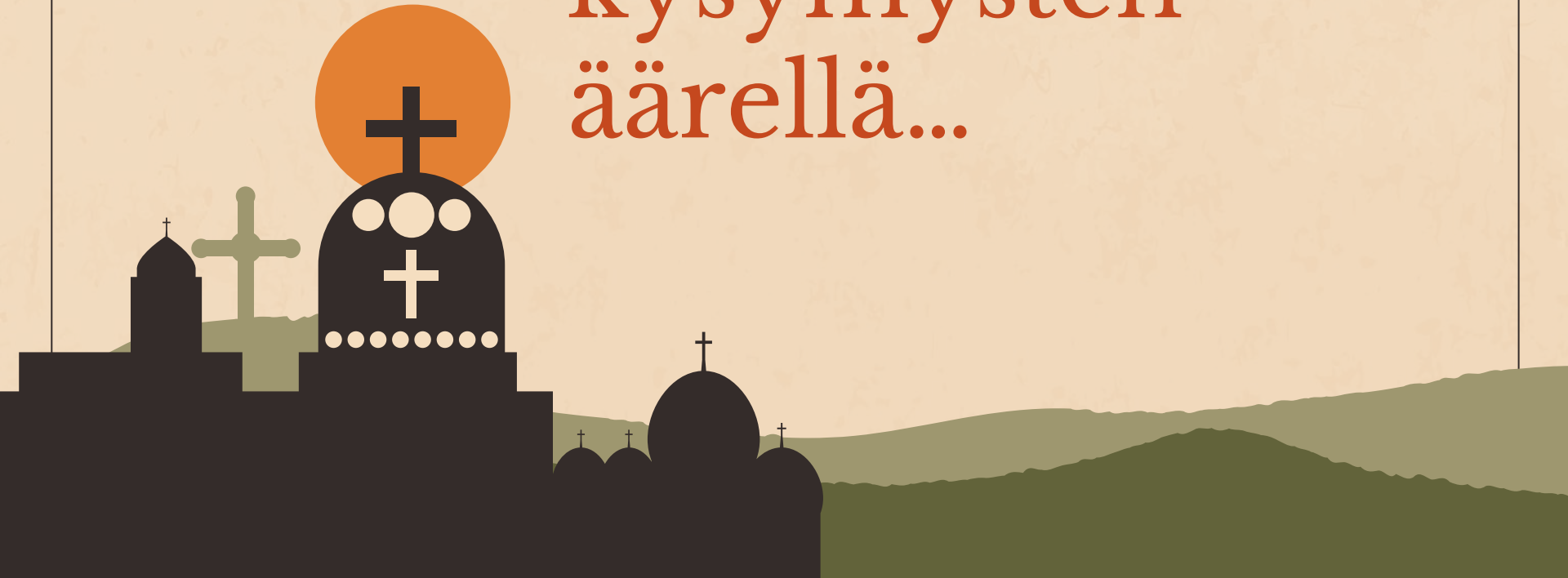

Tässä esityksessä

- Raamatunkäännösten ajankohtaisuus
  - UT2020 ja VT2028
- Minkälaisia suomennoksia uudet käännökset ovat?
  - Esimerkkejä
- Minkälainen ortodoksinen raamatunkäännös voisi olla...?
  - Onko sille tarvetta?

Ajankohtaisten
kysymysten
äärellä...

Suomen Pipliaseuran projektit

- Vuonna 2020 julkaistiin Uuden testamentin suomennos (UT2020)
  - Tämä kohdennettiin 20-vuotiaille mobiilikäyttäjille
- Kahden vuoden päästä julkaistaan uusi Vanhan testamentin suomennos (VT2028)
- Alun perin näiden ei pitänyt ottaa vuoden 1992 Kirkkoraamatun paikkaa

Suomen Pipliaseuran projektit

- Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokous päätti (4.12.2025) ottaa käännökset kokeilukäyttöön seurakunnissa
- Virallisiksi käännöksiksi...?
- Suomen ortodoksinen kirkko pitää ottaa kantaa tilanteeseen ennemmin tai myöhemmin

Uudet käännökset...?

Minkälaisia uudet käännökset ovat?

- Teksti on käännetty Raamatun alkukielistä (heprea ja kreikka)
    - Yleinen käytäntö protestanttisen maailman käännöksissä Lutherin ajoista lähtien
  - Kirkko käyttänyt koko historiansa ajan kreikankielistä traditiota eli Septuagintaa VT:n tekstinä
    - Eroaa paikoitellen merkittäväällä tavalla heprealaisesta traditiosta
-
-

Minkälaisia uudet käännökset ovat?

- Uuden testamentin pohjateksti on aleksandrialaisen tekstin mukainen
  - Hyvin vaikea tekstihistoria
  - Useat protestanttiset tutkijat pitävät tätä tekstimuotoa kaikkein vanhimpana
- Kirkolla on oma tekstitradiitio
  - Bysanttilainen teksti

Minkälaisia uudet käännökset ovat?

- UT2020-käännöksen kantavana periaatteena oli tehdä tekstistä selkeää ja ymmärrettävää parikymppiselle lukijan prototyypille, Elisalle
- Tämä periaate muokkaa tekstejä paikoitellen voimakkaalla tavalla
- Kun tekstiä tehdään ymmärrettäväksi, tulkinnan osuus kasvaa

Esimerkkejä käännösratkaisuista

Pyrkimys ymmärrettävyyteen

1. Kor. 13

KR92

*Vaikka minä puhuisin ihmisten ja
enkeliä kielillä mutta minulta
puuttuisi rakkaus,
olisin vain kumiseva vaski tai
helisevä symbaali.*

1. Kor. 13

UT2020

*Vaikka puhuisin ihmisten ja
enkeliä kielillä,
ilman rakkautta
olisin vain kumiseva kaiku tai
särähtävä soitin.*

Pyrkimys ymmärrettävyyteen

Matt. 7:3

KR92

Kuinka voit sanoa veljellesi:

*'Annapa kun otan roskan
silmästäsi', kun omassa
silmissäsi on hirsi?*

Matt. 7:3

UT2020

Miten voit sanoa toiselle:

*'Annahan kun nyppään tikun
silmästäsi', kun omasta
silmästäsi törrottää tukki?*

Pyrkimys ymmärrettävyyteen

Matt. 8:2

KR92

Hänen luokseen tuli silloin muuan spitaalinen. Mies heittäytyi maahan hänen eteensä ja sanoi: »Herra! Jos vain tahdot, sinä voit puhdistaa minut.

Matt. 8:2

UT2020

Silloin Jeesuksen luokse tuli mies, jolla oli hankala ihosairaus. Hän heittäytyi maahan ja sanoi: »Herra, sinä voit parantaa minut, jos vain tahdot

Uudelleentulkintaa?

Matt. 11:29

KR92

*Ottakaa minun ikeeni
harteillenne ja katsokaa minua:*

*minä olen sydämeltäni lempeä ja
nöyrä. Näin teidän sielunne
löytää levon.*

Matt. 11:29

UT2020

*Ottakaa minun taakkani
hartioillenne ja katsokaa minusta
mallia.*

*Minä olen maltillinen ja
sydämeltäni vaatimaton. Kun
otatte minusta mallia, löydätte
levon ja rauhan.*

Uudelleentulkintaa?

Fil. 2:5

KR92

*Olkoon teilläkin sellainen mieli,
joka Kristuksella Jeesuksella oli.*

*Hänellä oli Jumalan muoto,
mutta hän ei pitänyt kiinni
oikeudestaan olla Jumalan
vertainen vaan luopui omastaan.*

*Hän otti orjan muodon
ja tuli ihmisten kaltaiseksi...*

Fil. 2:5

UT2020

Tavoitelkaa samaa kuin Kristus

Jeesus:

Jumalan osan hän täytti,
muttei tarttunut oikeuteensa
olla Jumalan vertainen.

Hän tyhjensi itsensä täysin

ja omaksui orjan osan,
tuli ihmisen kaltaiseksi...

Protestanttisia käänösratkaisuja...?

Room. 3:24

KR92

*mutta saavat hänen armostaan
lahjaksi vanhurskauden, koska
Kristus Jeesus on lunastanut
heidät vapaiksi.*

Room. 3:24

UT2020

*Jumalan hyvyys kuitenkin tekee
heistä syyttömiä täysin
ilmaiseksi, koska Kristus Jeesus
on lunastanut heidät vapaiksi*

Miltä ortodoksinen raamatunkäännös näyttäisi?

Suuntaviivoja

- Kirkon 2000-vuotinen traditio ohjaamassa työtä
  - Käytetään Kirkon käyttämää Vanhan testamentin pohjatekstiä, eli Septuagintaa
  - Minkälainen vaikutus tällä olisi käännökseen?

Joulun ennustus

Heprealainen traditio

Jes. 7:14

*Katso, nuori nainen tulee
raskaaksi ja synnyttää pojan,
ja hänelle annetaan nimeksi
Immanuel*

Septuaginta

Jes. 7:14

*Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja
synnyttää pojan,
ja hänelle annetaan nimeksi
Immanuel*

Ennustus Jeesuksen kohtalosta

Heprealainen traditio

Ps. 22:17

*Koirien lauma saartaa minut,
minut ympäröi vihamiesten piiri.
Käteni ja jalkani ovat runnellut*

Septuaginta

Ps. 22:17

*Koirien lauma saartaa minut,
minut ympäröi vihamiesten piiri.
He ovat lävistäneet käteni ja
jalkani*

Kristuksen ruumiillisuus

Heprealainen traditio

Ps. 40:7

*Teurasuhria ja ruokauhria sinä et
halua, polttouhria ja syntiuhria
sinä et pyydä, mutta
sinä teit minulle kuulevat korvat.*

Septuaginta

Ps. 40:7

*Teurasuhria ja ruokauhria sinä et
halua, polttouhria ja syntiuhria
sinä et pyydä, mutta
sinä loit minulle ruumiin.*

(Hepr. 10:5)

Suuntaviivoja

- Kirkon 2000-vuotinen traditio ohjaamassa työtä
  - Käytetään Kirkon käyttämää Vanhan testamentin pohjatekstiä, eli Septuagintaa
  - Kirkkoisät ohjaamassa käännöstyötä
    - Voidaan käyttää esimerkiksi Khrysostomoksen laajoja saarnakokoelmia oikean tulkinnan avaamiseksi

Uudelleentulkintaa?

Fil. 2:5

KR92

*Olkoon teilläkin sellainen mieli,
joka Kristuksella Jeesuksella oli.*

*Hänellä oli Jumalan muoto,
mutta hän ei pitänyt kiinni
oikeudestaan olla Jumalan
vertainen vaan luopui omastaan.*

*Hän otti orjan muodon
ja tuli ihmisten kaltaiseksi...*

Fil. 2:5

UT2020

Tavoitelkaa samaa kuin Kristus
Jeesus:

Jumalan osan hän täytti,
muttei tarttunut oikeuteensa
olla Jumalan vertainen.

Hän tyhjensi itsensä täysin
ja omaksui orjan osan,
tuli ihmisen kaltaiseksi...

Suuntaviivoja

- Kirkon 2000-vuotinen traditio ohjaamassa työtä
  - Käytetään Kirkon käyttämää Vanhan testamentin pohjatekstiä, eli Septuagintaa
  - Kirkkoisät ohjaamassa käännöstyötä
    - Voidaan käyttää esimerkiksi Khrysostomoksen laajoja saarnakokoelmia oikean tulkinnan avaamiseksi
- Voidaan käyttää kirkollista sanastoa, jotka kumpuavat historiasta

Esimerkki ortodoksisesta käännöksestä

1. Tim. 3

KR92

Seurakunnan kaitsijan tulee olla moitteeton, yhden vaimon mies, raitis, harkitseva, rauhallinen, vieraanvarainen ja taitava opettamaan...Myös seurakunnanpalvelijoiden on oltava arvokkaita ja vilpittömiä. He eivät saa käyttää liikaa viiniä eivätkä tavoitella omaa hyötyään...

1. Tim. 3

Ortodoksinen käänнос Piispan tulee olla moitteeton, yhden vaimon mies, raitis, harkitseva, rauhallinen, vieraanvarainen ja taitava opettamaan...Myös diakonien on oltava arvokkaita ja vilpittömiä. He eivät saa käyttää liikaa viiniä eivätkä tavoitella omaa hyötyään...

Suuntaviivoja

- Kirkon 2000-vuotinen traditio ohjaamassa työtä
  - Käytetään kirkon omaa Uuden testamentin pohjatekstiä
    - Bysanttilainen teksti
    - Tällä selkeyttävä vaikutus tekstiin

Bysanttilainen teksti vs Aleksandrialainen

Ap. t. 20:28

Aleksandrialainen

Pitäkää huoli itsestänne ja koko laumasta, jonka kaitsijoiksi Pyhä Henki on teidät pannut; huolehtikaa seurakunnasta, jonka Jumala omalla verellään on itselleen lunastanut.

Ap. t. 20:28

Bysanttilainen

Pitäkää huoli itsestänne ja koko laumasta, jonka kaitsijoiksi Pyhä Henki on teidät pannut; huolehtikaa seurakunnasta, jonka Herra ja Jumala omalla verellään on itselleen lunastanut.

Tarvitaanko ortodoksisista raamatunkäännöistä...?

Kiitos!

